

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

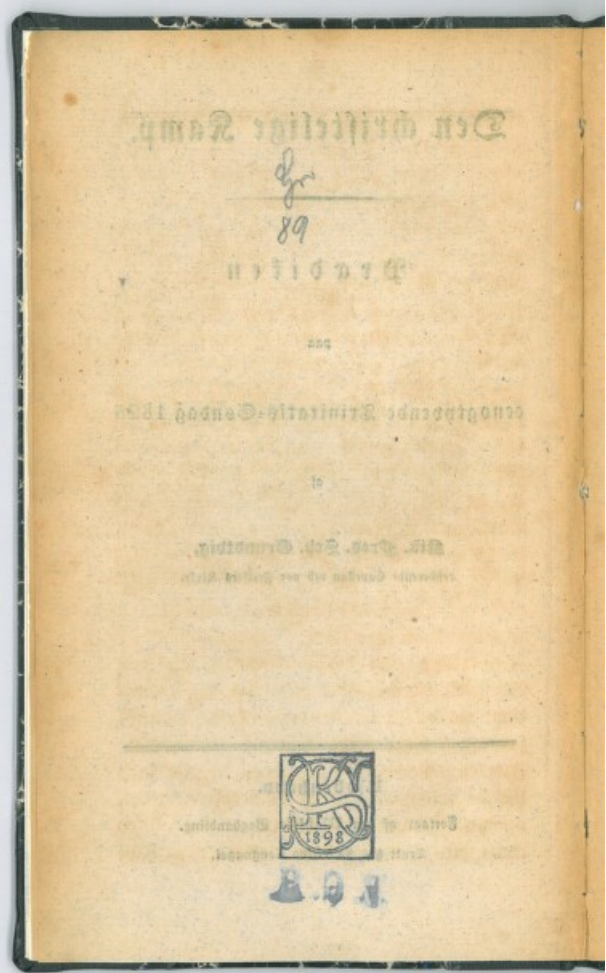
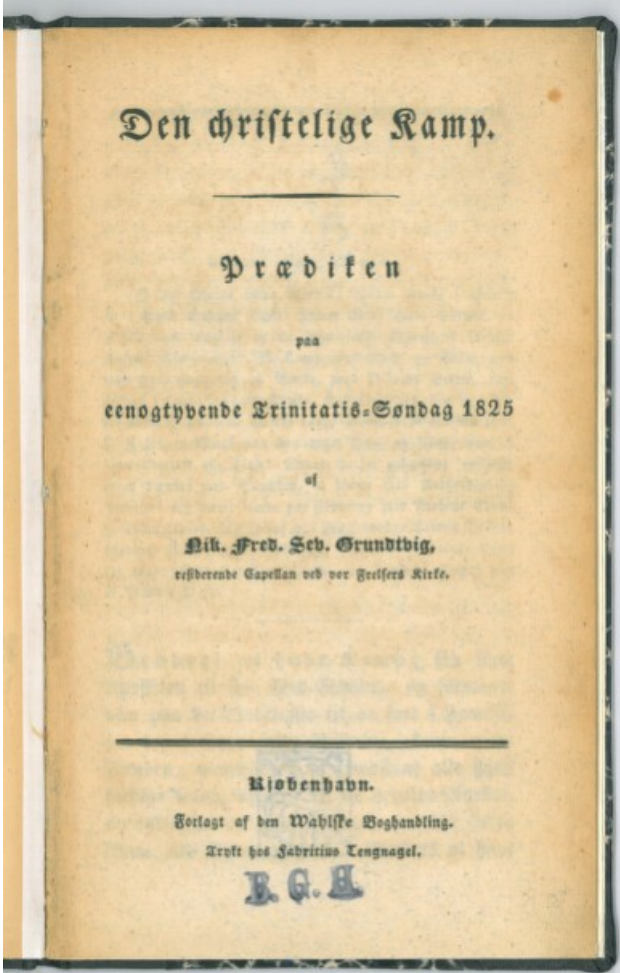
Titel: Den christelige Kamp. Prædiken paa eenogtyvende Trinitatis-Søndag 1825

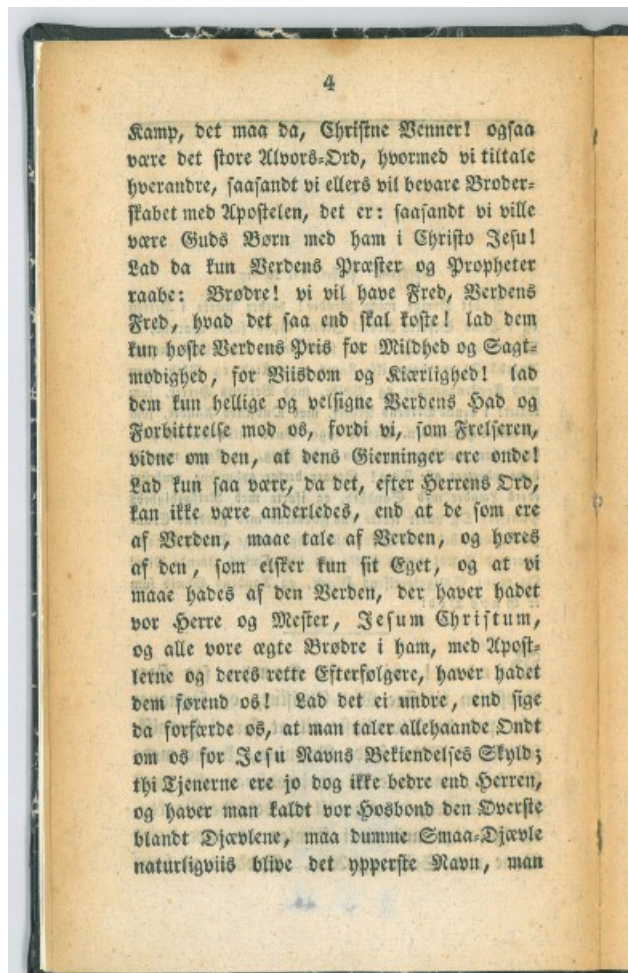
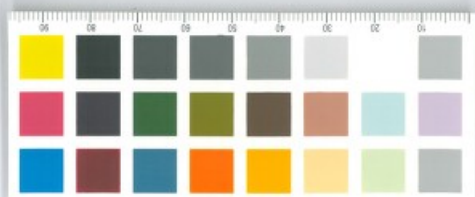
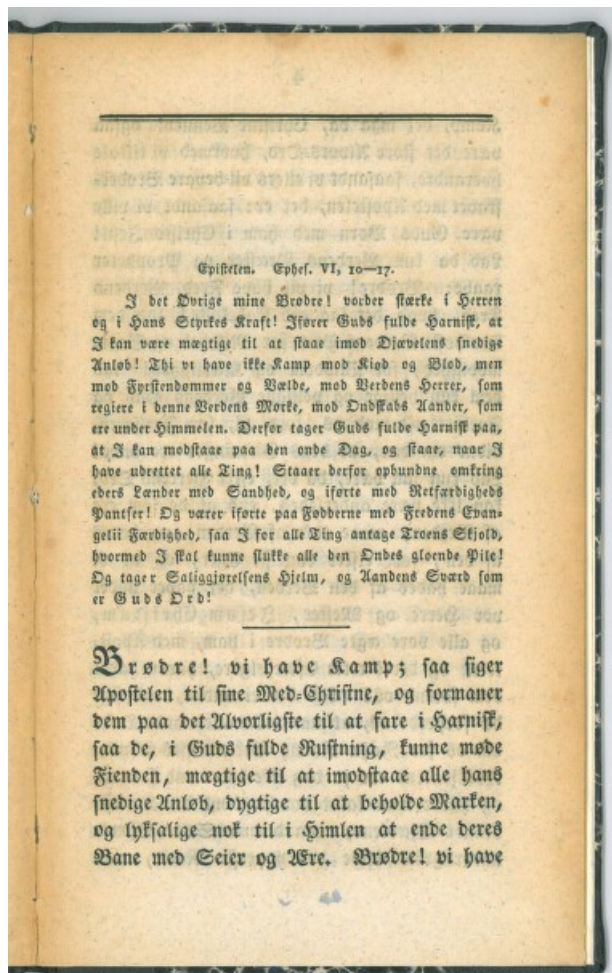
Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Den christelige Kamp. Prædiken paa eenogtyvende Trinitatis-Søndag 1825", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, Aarhus University, s. 1. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: https://tekster.kb.dk/catalog/gv-1825_421A-txt-shoot-idm132/facsimile.pdf (tilgået 13. juli 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen](#)

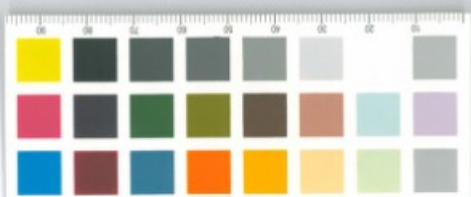
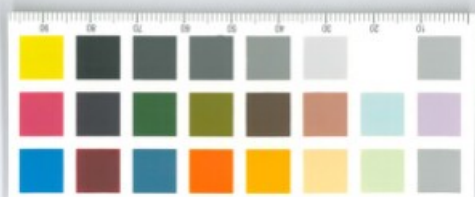

Kan give hans Husfolk! Rolig og frimodig
 sig vi da: Brodre! vi maae, vi vil have
 Kamp, i Herrens Navn; vi vil det, vist
 nok ikke, fordi Kampen er behagelig, ei fordi
 vi fattes den høie Wiisdom, at det er langt
 mageligere, medens Fienden raser, at sidde
 med Hænderne i Skibet, end i aaben Mark
 at gaae ham paa Klingen, langt nemmere at
 tale Verden end at tale Herren efter Munden,
 til Behag, langt klogere, i kiødelig Forstand,
 at læmpe sig efter Verden end at byde den
 Spidsen; nei viskelig, ei derfor ville vi have
 Kamp, men fordi vi see, af Herrens Ord og
 af Christen-Folkets store Levnets-Lob, at Kam-
 pen er uundgaaelig, naar vi ikke som Krystere
 vil rømme fra Sandheds, fra vor Herres
 Jesu Christi og Hans Korsets Banner, naar
 vi ikke vil have vor Deel med Verdens Folk,
 hvis Lykke og Glæde forsvinder som Drommen,
 men føle Lyft til med evig Fryde-Sang at
 høre Blus for vor Konge ved Hans store
 Indtog i det himmelske Jerusalem, ved den
 store Bryllups-Høitid i Faderens Hus med
 de liflige Værelser! Ja, derfor, for evig
 Sandheds og Saligheds: for Jesu
 Christi Skyld og vor Forsamlings til Ham,
 derfor, Christne, vil vi have Kamp, den
 samme Kamp, som Herrens Apostler og alle

vore Med-Brodre og Med-Tjenere i Herren,
 der i de forbigangne Tider have agtet Guds
 Daarskab for visere end Menneffene, have
 stridt den gode Strid, fuldent Lobet, og be-
 varet Troen; ere henføjne i Fred, ei i den
 Fred, som Verden giver, men i Guds Fred,
 som overgaaer al Forstand og forvaree Hjerter
 og Tanker i Christo Jesu; ere indgangne
 i Hvilen, den store Hvile, som Gud haver
 beredt sit Folk, og vie kun paa os som end
 vil stride samme Strid, for at istemme Seiers-
 Sangen: det evige Halleluja! o store Gud,
 vi love Dig! Ja, Brodre, derfor vil vi
 have Kamp i Herrens Navn, og det skal være
 vor Trost, at for Hans Dine, der ikke dom-
 mer efter Ekin, men efter Sandhed, omgaaes
 vi ikke som de Uvise men som de Visse, alden-
 stund vi kampe ei for det Uvisse, men for det
 Visse, ei for en forgængelig, men for en ufor-
 gængelig Krone, ja, det skal troste os over
 al vor Røje paa Jorden, at, er end Kam-
 pen haard, saa er og Seiren nær, og
 Hvilen sød!

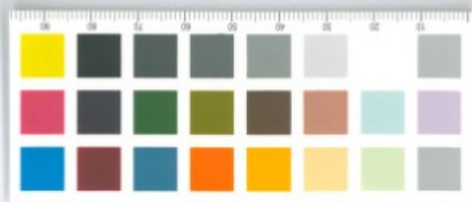
Brodre! siger Apostelen, vi have Kamp,
 ikke med Kjød og Blod, men med Fyrsten-
 dommer og Magter, med Verdens Herrer,
 som regiere i denne Verdens, denne Tids-Ålders,
 Mørke, med det aandelige Endskab under

Himmelen; derfor tager Guds fulde Rustning paa! Sandelig, lytte vi kun troende til denne Apostel-Tale, som Anden fører til Menighededen, da kan vi umuelig tvivle om, at Kampen jo er haard, at Striden jo er heed; thi, er det ikke Riid og Mlod, men en, med Morkets Scepter, denne Verdens-Tid beherskende ondskabsfuld Aandelighed, vi have at bekampe, er det ikke vore egne de synlige, men Guds og vor Herres Jesu Christi usynlige Fiender, med hvilke vi skal prove Styrke, og kan vi derfor kun bestaae i Kampen, ved omhyggelig at ifore os Guds fulde Rustning; o, da maa Kampen jagtens vare haard for os, der af Naturen selv ere fiodelige, og sande kun de fiodelige Ting, haard for os, som, naar vi end have begyndt i Anden, dog idelig fristes til at faldende i Riidet, haard for os, som, under Kampen altid staae Fare for, snart at hovmodes og snart at forfage: snart at forlade os paa vor egen Rustning, og snart at mistvise om, at selv Guds fulde Rustning kan giøre os bygtige til at bestaae paa den onde Dag, og som uovervindelige Kamper are det Banner, den Herre Zebaoths Banner, vi folge! Ja, Brodre, derfor, men ogsaa kun derfor er Kampen haard og farlig; thi var Fienden kun aldeles

udenfor os, da var Kampen i Guds fulde Rustning let, da var den som en Leg, et Bæddes-Løb og Fægter-Spil om Haders-Kransen; thi hvad formaaer al Verdens Magt og hele Helvede mod Ham, som haver al Magt i Himlen og paa Jorden, mod Ham, hvis Helte-Gjerninger i Tidens Løb med Torden-Rost gientage hvad Han siger ved Profheten: vil Dren løfte sig mod den, som hugger, Kieppen imod den, som slaaer? Vil Rogen prove Styrke med Mig! o, lad ham dog heller slutte Fred med Mig!

Ja, vare vi kun fuldkomelig den levende Guds Tienere, altid, fra Top til Taa, fra Hoved-Tøse til Fod-Saale, klædt i Hans Rustning: med evangelisk Ridklærhed, med Sandheds Belte, og Andens Sværd, som er Guds Ord, med Troens Skjold, med Retfærdigheds Brynie, og Saligheds Hjelme, da skulde vi og altid gaae i Strid mod Morkets Magt og Verdens And, som til en Dands, da skulde vort Krigs-Løsen kun være Ryn paa Seiers-Sangen, da skulde vor aandelige Kamp kun vare Sværde-Lyn over Fiendens Tøse, til han forsvandt i det yderste Mørke, hvor der ei meer er Magt til Strid, men kun til Graad og Tønderes Gnidsel! Men de Christnes Kamp er haard, fordi Hoved-Slagene staae langt fra Verdens

Dine, staae inden i os, om det Guds-Rige, der kommer ikke saa, at man kan pege derpaa, og sige: see her og see der! ja, derfor er den haard, de Christnes Kamp, fordi vi have Fienden inden Voldene, fordi den udvortes Kamp er kun som en Skygge af den Indvortes, fordi i os selv, det er i vort Kiød boer intet Godt; fordi den falske Wiisdom, den Bantroe, den Spot, den Hovmod, den Verdens-Kiærlighed, den Dorsfæd, Egegyldighed og Lunkenhed, vi i Verden har at drages med, de beleire idelig vort eget Hjerter, bryde ind, saasnart vi slumre kun et Dieblis, og kan da umuelig uden haardnakket Kamp og dybe Saar igjen udrides!

O, Christne Venner! det maae, det vilde vi da aldrig glemme, at kun derfor er vor christelige Kamp saa haard, fordi Kiødets Saars ogsaa i os er Fiendskab imod Gud, saa at selv Ordet's Tjenere, skiondt deres Kamp for Menigheden er af en egen Art, dog vist alle maae bekiende, det er den haardeste Kamp, de føre hos sig selv i det skjulte, med Verdens Kand i deres eget Bryst, med Slangen i Barmen! Ingenlunde vil vi dølge for os selv og for hverandre, at den christelige Kamp er haard, men bestkæmme vilde vi vor egen Lunkenhed, ved høit og frit at bekiende, den

Kamp er kun haard, fordi vi have Fienden hær; thi det er den christelige Kamp's Hæmmelighed, som Verden aldrig kan forstaae, da det er tværtimod dens Kand og Skik, at vore egne Fiender skal vi elske, men Herrens Fiender skal vi hade! Alt det Fiendtlige, som kun er Kiød og Blod, og kan i det Høieste staae legemlig ihjel, det skal vi elske, skiondt det piner os, og overvinde ved Taalmodighed; thi saaledes gjør vi med vort eget Kiød og Blod, hade det ikke, men føde og vedertvæge det, endskiondt det smerter os, og fører os til Graven, og vi skal elske Næsten som os selv; men alt det Fiendtlige som er aandelig Ondskab, strider imod Gud og Sandhed, og kan myrde Sjæle, det skal vi i Sandhed hade, aldrig staae, men i Guds fulde Rustning aandelig bestride, og af al Magt odelægge, som skrevet staaer: *J*, som elske Herren, hader det Onde! forbandet den som gjør Herrens Gierning med Svig og forhindrer sit Sværd; thi hvad Samfund er der mellem Lys og Mørke, hvordan kan Kristus komme overeens med Belial, og hvad Deel haver den Troende med de Bantroer! Saaledes skal vi forstaae Apostelens Ord i Dagens Epistel, at det er ikke med Kiød og Blod, men med den aandelige Ondskab vi have Kamp, og at vore

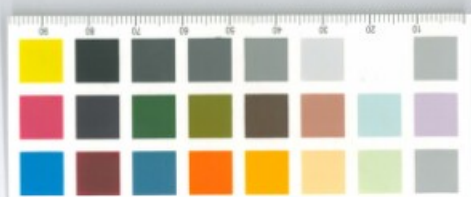
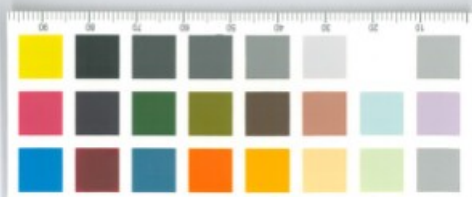

Strids-vaaben derfor naturligviis ei kan eller maae være kiobelige, men aandelige, til at nedbryde alle de Befæstninger, som trobse Guds Ord, det Andens Sværd, vi kaldtes til i Herrens Navn at føre. Og sandelig, dersom vi efter denne Oplysning endnu sammenblande de Fiender vi skal elske og spare, med dem vi skal hade og nedhugge, forverle det Sværd vi skal stifte i Balgen, men det vi paa Herrens Ord skal lade udføre, at giøre Hans Gierning uden Ewig, sammenblande og forverle vi endnu disse himmelvidt forskjellige Ting, og raabe Fred, hvor der er ingen Fred, Fred med Herrens Fiender, som med Brødre, skiondt det er hvad Herren hader, vil vi, som Eli, være fredelige, sagimodige, venlige mod den aandelige Ondskab i Verden; sandelig, da er det kun fordi vi have sluttet Fred med Fienden i vort Jnderste; thi vi kunde bestride Sandheds Fiender i Verden og dog skaane dem hos os selv, men opvæktes vi end ikke til Ridfiarhed, naar vi møde dem paa fremmed Grund, da pleie vi ustridig Venskab med dem i vort eget Huus, og hvad vi hade hos os selv, kan vi umuelig elske hos Andre!

Saaledes, Christne! skal vi bestemme vor Lunkenhed, som vi, for at indgaae

Verdens Had og Kampens Hebe, har af Naturen Lyst til at skjule under Fredeligheds og Kiærligheds, under Sindigheds, Sagtomdigheds og Middelheds Dække, saaledes skal vi bestemme den, og komme Herrens Ord ihu: fordi du er lunken, er hverken kold eller varm, derfor udspytter jeg dig af min Mund!

Dog, vel os, Christne Benner! thi seer kun Han, som seer vort Hjerter, at Anden er villig, skiondt Kiødet er skrobeligt, seer Han kun, at vi dog i Grunden stræbe at hade hans Fiender, i os selv og i Verden, med et aandeligt, et himmelsk, et sandheds-kiærligt Had; seer Han kun, at, om vi end krympe os for Kampen, saa er det dog i Grunden vort Hjertes Begjæring at bestaae den mandelig i Herren, i Guds fulde Rustning; o, da er ingen Herre, ingen Hobbing naadig, from og god som Han, da tugter og bestammer Han kun vor Lunkenhed, for at kunne komme vor Skrobelighed til Hjælp, saa vi ei falde i Fiendernes Hænder; og er Hans Ord end som en Hammer, der knuser Klipper, saa banker Han dog kun med den paa vort Hjerter-Kammer, for at vi skal lukke op, at Han kan indgaae og holde Rabber med os; og kiærlig troster Han

os under Kampens Hede med Seirens Glæde og Hvilens Sødhed!

Ja, Christne Benner! bliver Kampen derved haard, at Hoved-Slagene maae staae paa vore egne Enemærker, maae koste Hjerte-Saar og Hjerter-Blod, o, saa bliver ogsaa netop derved, naar vi arlig kæmpe, Forvisningen om herlig Seier og om liflig Hvile saa fast og levende, som den var ellers aldrig blevet, saa her, som allevegne, vender Gud det for Sine til Gode, hvad Fienden af Dandskab optænker imod dem, og de maae taknemmelig føle, det er en velsignet Sandhed, at alle Ting tjene dem til Gode, som esse Gud!

Vi have et fast prophetisk Ord, der skal lyse for os, som en Nat-Lampe, til Dagen gryer og Morgen-Stjernen oprinder i vort Hjerter, og Ordet er den Forjættelse, at Herren vil være med os alle Dage til Verdens Ende, at Helvedes Porte skal aldrig faae Overhaand over Hans Kirke og Menighed, og at, om end Himmel og Jord forgaar, skal Hans Ord dog ingenlunde forgaar: svigte og glippe. Denne Forvisning, at Herren er med os, strider med os og strider for os, alle saamange som Han finder i Huset paa Klippen, den allene er det som spaaer os Seier

i vor Strid for Evangelium; thi som vore Fædre sang paa denne Dag:

Dit Gud vor Hjerter ei med os staae;
 Naar vore Fiender komme,
 Dit Gud vor Sag ei tage sig paa,
 Og stride os til Fromme;
 Uden Han Israels hjælper vist,
 Og selv forkyrret Fiendens List,
 Da have vi forloret!

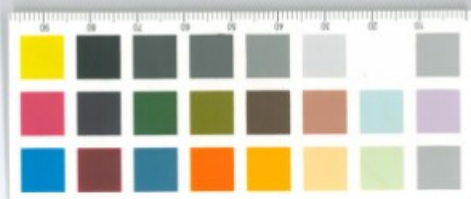
saa er det alle Dage, og troede vi da ikke med Fædrene, at den valdige Helt, som beholder altid Marken, at han vil stride for os, hvis egen Magt er intet værd, da lode vi vel være at tilegne os det store christelige Hjelte-Ord:

Om Verden fuld af Djævlens vaar,
 Som vilde os slet opluse,
 Vi segge dem ikke ord et Haar;

Kun med den gamle, enfoldige, prøvede, aldrig
 stoffede Lillid til vor Herres Jesu Christi
 Kærlige, guddomskræftige Nærverelse iblandt
 os, kun med den kan vi trodsse Hans Fiender
 og slynge:

Deres Enaer vil Han sonderrive,
 Deres falske Lære skal øde blive,
 Det kunne de ikke forhindre!

Men, Christne Benner! hvorved er det
 vel, at denne Tro paa Herrens Nærverelse,
 og denne Overbeviisning om Fiendens Afmagt
 imod Ham, hvorved er det vel, at denne Tro

og Forsikkring bliver levende, styrkende, trostelig for os, hvorved, uden ved den Erfaring, hvorpaa de Christnes indvortes Kamp er saarig, ved den Erfaring, at Herren end er nær hos alle dem, som Ham i Sandhed paakalder, og at Hans Arm er ingenlunde forkortet, at Han horer de Gudsfrygtiges Raab og hjælper dem, horer ofte, for vi raabe, svarer, for vi kalde, frelser, for vi skue Faren! Kun da, naar vi saaledes have lært at kiende, hvor eiegod den Herre er, vi tjene, hvor almagtig Han er, den Helt, hvis Seier over Død og Djævel vi bevidne, hvilken livsalig Hjælper i Nød Han er, den Frelser, hvis Navn vi udraabe, som det Eneeste under Himlen, hvori det er Søndere givet at finde Løgedom, at finde Fred og Salighed for Sjæl og Hjerte; kun da, naar vi saaledes af Erfaring have lært at kiende vor Herres og Frelseres Jesu Christi i Denne Hjerter og Helte-Kraft, Menneste-Omhed og Gudsdoms-Magt, kun da faae vi Magt til at stole paa Ham, til med Hans Ord som vort Skjold at trodse Verden og dens Mand, som for Hans, for Jesu Navns Bekjendelses Skyld, opfarer og raser imod os; kun da bliver det os midt i Kampens Hede en urokkelig Bistand, en livsalig Dymuntring, at Seiren er nær!

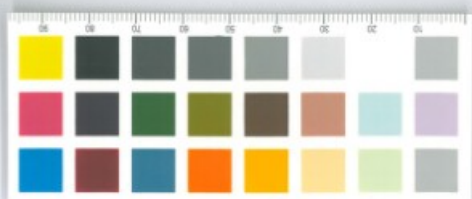
Dog, Christne Venner! Skiondt Seiers-Haabet er os nødvendigt under Kampen, og skiondt det er aldeles vist, at jo mere Christi Fiender larne, jo stærkere de trodse, des visere, des nærmere er Seiren over dem, saa lad os dog aldrig glemme, hvad daglig Erfaring i vort Inderside indskærper os, at med vore Seire herneben haver det ingen Bestandighed, er det kun lidet bevendt, uden forsaavidt de stadfæste og oplive os i Troen paa den ene store aandelige Seier, som er vundet under Himlen, paa Seiren, Jesus Christus vandt for os alle, da han sonderknuste Slangens Hoved, Seiren, som Engle kun værdig besyngte, og hvis salige Følger kun en herlig Evidens kan ret aabenbare! Lad os aldrig knytte vor Trost og Glæde til de timelige Seire, vi i Herrens Navn kan vinde; thi dermed slabe vi os bittre Sorger, ei blot fordi der, saalange vi vandre herneben, altid kommer Nat efter Dag, og Fald efter Seier, men især, fordi vi aldrig ere lettere at overvinde end i Seiers-Rusen, aldrig stærkere, end naar vi seire, fristes til at hofte i Kiøbet, hvad der blev saact i Kanden, aldrig snarere glemme at vaage og bede, og dermed isøre os den Guds fulde Rustning, som ene kan bestiarne os mod Djævelens snedige Anløb! Dybt skal

vi indprænte os hvad Jesus sagde til sine Discipler, da de hoberede over, at ogsaa de urene Aander vare dem lydige i Hans Navn; thi da sagde Herren: glæder eder ikke derover, at Aanderne ere eder underdanige, men glæder eder heller over at eders Navne ere skrevne i Livsens Bog!

Ja Christne! saa skal det være: hver en Seier over aandeligt Ondskab, vi, indvortes eller udbortes, i Herrens Navn vente og vinde, enhver saadan Seier skal vi kun regne til Binding for Herren, kun glæde os over, som et nyt Bevis til de Mange paa, at han som har al Magt i Himlen og paa Jorden, at han er med sin Aand og Kraft tilstæde blandt os, som blandt sine gamle Tjenere og Vidner; kun glæde os over, som en ny Ros, hvormed Jorden-udstammer et Død til Hans Pris, hvis Vre Himlene fortælle, som et Led af den store Seiers-Kæde, hvormed Dage alt i mange Aarhundreder talde med Dage, og Nætter kundgjorde hinanden Vidskab! Paa vore egne Begne skal vi ingenlunde glæde os over vundne Seire, men, som Apostelen, glemme det Tilbagelagte, og stande mod det Tilkommende, række efter Klenodiet, og aldrig oversee Kalken: den sidste, bittere Kalk, som vi ved hvert Skridt paa Banen

nærme os, og som nødvendig maa tømmes, for Kronen vindes! Paa vore egne Begne skal vi kun glæde os over Seiren, Jesus vandt, da han forde Liv og Uforfrankelighed igien for Lyset, da han i Graven, hvoraf han scierrig opstod, beredte os en rolig Sovn og glad Opvaagnelse, da han i Faderens Huus, hvortil han forklaret opsoer, beredte os en sød og salig Hvile efter Lidens Kamp og Noie! Ja, dette store, uforfrankelige Haab, det er den Salighedens Hælm, der holder de Christnes Hoved opreist under Kampen; Besignelsens Kalk, hvori vi troende inddriffe Guddoms-Livet, som er i Christo Jesu, det er vor udtømmelige Trostens og Glædens Kilde; thi det er med Hvilen, som med Seiren: staaer Hoved Slaget i vort Indre, og seire vi i Herren, saa Guds Rige kommer til os, da lære vi ei blot at kende Seierens Storhed, men ogsaa Fredens Besignelse; hvordan Korsfæstede, igien Dyrtandne, indtræder blandt Sine, som forvente ham, der siger han altid: Fred være med eder! annammer den Hellig-Aand! hvor Guds Rige kommer, der er Guds Fred, thi Guds Rige er Retfærdighed, Fred og Glæde i den Hellig-Aand! Medens derfor Verden tænker, Verden raaber, vi er Fredens Fiender, da søle vi dybest,

at kun for Freden er det værdt at stride,
kun fordi det Guds Ord, som Verden forsmæder,
hader og forhaaner, kun fordi det er et
Fredens Evangelium, der giver alle Tro-
ende Hvile for Sjælen, kun derfor er Strid
og Noie, Saar og Smerte, Frygt og Sorg
ei værdt at regne, kun fordi Paradisets Pal-
mer vinke, kun derfor kan og vil vi ringeagte
Korsjets Skam!

O Christne! saa lad os i Guds fulde
Rustning mandelig bestaae den Kamp, som er
vor Lødd, ei knurre imod Herren, men takke
Ham for Kaaret, aldenstund vi vide, at vi
har en Hovding, der uddrog som Helten, der
skal vinde, stænker sine Stridsmænd overflø-
dig Mod og Kraft, med fast besejlet Seiers-
Haab, paa Kampens Dag, og haver beredt
dem, naar Time - Glasset vendes, og Verden
siger, de faldt afmægtige til Jorden, haver
da beredt dem en salig Hvile i Faderens
Skiod, hvor de skal hvile af deres Gierninger
som Han hviler af sine, og dele Hans Her-
lighed, som han havde hos Faderen for Verden
blev! Ja, love, prise og takke vor Hovding,
vor Konge, vor Frelser, det sterke Taarn,
vi altid have at hensejle til fra Fiendens
Ansigt, vor Saligheds Fyrste, som giver os
Fred, den Guds Eenbaarne, Jesus Chri-

stus, den uovervindelige Helt, som strider
for os, og som strider med os, love, prise og
takke ham vil vi, i Kamp og Seier, i Nedgang
og Modgang, i Liv og i Død, og lade vor
hymge Von falde for Hans Ansigt, sjungende
med Christne Fædre:

O mægtig Seier - Herre,
Som Fiendens hele Magt,
Dit store Navn til Ære,
Har under Fodder lagt,
Lær os at kæmpe saa,
At naar vor Strid har Ende,
Vi Palmer kan i Hænde
Og Seiers - Krone faae!

O! giøre vi kun det af Hjertens Grund,
da er Seiren og Hvilen os saa vis som Kam-
pen, da hvikke Engle til vort Hjerter, hvad
Kongen selv vil høit udraabe, naar Han flis-
ter Arv med de Hellige i Lyset, og byder hver
ærlig Stridsmand hjertelig Velkommen, sigende:
vel! Du gode og tro Tiener! du haver været
tro over Lidet, Jeg vil sætte dig over Meget,
gaf ind til din Herres Glæde! Hvo som ha-
ver Dren at høre med, han høre! Amen, i
Jesus Navn, Amen!!

